

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permisuniunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 422 din 19 mai 2005

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

HOTĂRÂREA în cauza Barbu Anghelescu împotriva României*) (Cererea nr. 46.430/99)

Notă

*) Traducere

În cauza Barbu Anghelescu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a II-a), statuând în cazul unei Camere formate din: domnii J.-P. Costa, președinte; A.B. Baka, L. Loucaides, C. Bîrsan, K. Jungwiert, M. Ugrekhelidze, doamna A. Mularoni, judecători; și doamna S. Dolle, grefier de secție,

după ce a deliberat în Camera de consiliu la data de 2 decembrie 2003 și 14 septembrie 2004, pronunță hotărârea următoare, adoptată la această ultimă dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 46.430/99, îndreptată împotriva României, prin care un cetățean al acestui stat, domnul Barbu Anghelescu (reclamantul), a sesizat Comisia Europeană a Drepturilor Omului (*Comisia*) la data de 11 martie 1998, în temeiul fostului art. 25 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (Guvernul) este reprezentat de doamna R. Rizoiu, agentul Guvernului român pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului (*Curtea*), din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamantul susține, în special, că a fost victima unor rele tratamente din partea polițiștilor cu ocazia unui control rutier.

4. Cererea a fost transmisă Curții la 1 noiembrie 1998, data intrării în vigoare a Protocolului nr. 11 la Convenție (conform art. 5 alin. 2 din Protocolul nr. 11 la Convenție).

5. Cererea a fost repartizată celei de-a doua secții a Curții (art. 52 alin. 1 din regulament). În cadrul acesteia, Camera investită cu judecarea cererii [art. 27 alin. (1) din Convenție] a fost constituită conform art. 26 alin. (1) din regulament.

6. Prin decizia din 2 decembrie 2003 Camera a declarat cererea parțial admisibilă.

7. Atât reclamantul, cât și Guvernul au depus observații scrise privind fondul cererii [art. 59 alin. (1) din regulament].

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

8. Reclamantul s-a născut în anul 1949 și are domiciliul în localitatea Turcinești.

A. Incidentul din 15 aprilie 1996

1. Faptele, astfel cum au fost stabilite în decizia din 18 octombrie 2001 a Curții de Apel din Pitești

9. La 15 aprilie 1996, în timp ce conducea mașina, reclamantul a fost oprit de un agent de poliție rutieră, plutonierul B.

10. Din cauza altercației dintre reclamant și B, un alt polițist, Z, a intervenit.

Polițistul B i-a pus în vedere reclamantului că se află în stare de ebrietate, spunându-i că este „mort de beat” și i-a adresat injurii. Apoi l-a strâns de gât pe reclamant cu propriul fular și l-a chemat pe colegul său, plutonierul Z, care se afla la 50 m distanță. După sosirea acestuia din urmă, B l-a agresat pe reclamant, cauzându-i leziuni care au necesitat 4-5 zile de îngrijiri medicale, conform certificatului întocmit la 17 aprilie 1996 de către un medic de la laboratorul medico-legal din județul Gorj (a se vedea § 14 de mai jos). Reclamantul a încercat să scape, dar a fost prins de către polițiști.

2. Versiunea Guvernului

11. Guvernul propune o altă versiune decât cea reținută în decizia din 18 octombrie 2001 a Curții de Apel din Pitești.

12. În opinia Guvernului, atunci când a fost oprit de agenții de la poliția rutieră, care i-au solicitat să prezinte actele și acceptul pentru un test de alcoolemie, reclamantul a încercat să fugă. Ca atare, polițiștii au încercat să îl imobilizeze pentru a-l împiedica să fugă. Reclamantul a devenit agresiv, provocând o altercație. Ca rezultat al acestei altercații atât reclamantul, cât și unul dintre polițiști au fost răniți, astfel cum reiese din certificatele medicale întocmite.

13. În opinia Guvernului leziunile traumatice constatate ulterior asupra reclamantului și provocate de către polițiști au fost cauzate în mod accidental, în timp ce aceștia încercau să îl liniștească și să îl împiedice să fugă.

3. Rezultatele examenului medico-legal la care a fost supus reclamantul

14. Parchetul a dispus supunerea reclamantului la un examen medico-legal cu privire la leziunile pe care le prezenta. Raportul întocmit la 17 aprilie 1996 de către medicul D. din

laboratorul medico-legal din județul Gorj a constatat existența mai multor leziuni traumatice care ar fi putut fi produse prin lovituri provocate cu un corp dur sau prin apăsare cu degetele ori cu unghiile. Raportul constată 3 echimoze de 2 x 1 cm² în partea stângă a gâtului, dintre care una acoperită de o excoriație, și 3 echimoze și o excoriație de 1,5 x 1,5 cm², respectiv de 2 x 1 cm² și 1 x 1 cm² în partea dreaptă a gâtului; o excoriație în regiunea claviculară stângă și o excoriație pe frunte de 1,5 x 0,5 cm². Aceste leziuni necesitau, conform aceluiași certificat, 4-5 zile de îngrijiri medicale.

B. Procedura penală împotriva reclamantului

15. Așa cum reiese din ordonanța de reținere, polițiștii l-au reținut pe reclamant pe motiv că acesta a refuzat să prezinte permisul de conducere și să se supună unui test de alcoolemie, că l-a lovit pe B și l-a mușcat de deget.

16. După reținerea sa, în seara de 15 aprilie 1996, reclamantul a fost însoțit de Poliție la spitalul din Târgu Jiu pentru prelevare de probe biologice în vederea stabilirii alcoolemiei. După cum rezultă dintr-o adeverință eliberată la 5 septembrie 2000 de directorul spitalului, proba a fost luată de către Poliție în scopul de a o depune la laboratorul medico-legal din județul Gorj.

17. La 16 aprilie 1996 Parchetul de pe lângă Judecătoria Târgu Jiu a dispus începerea urmăririi penale împotriva reclamantului pentru ultraj și refuzul de a se supune prelevării de probe biologice. În această privință, procurorul a arătat că reclamantul lovise un agent de poliție în exercițiul funcțiunii, provocându-i leziuni ce au necesitat 6-7 zile de îngrijiri medicale.

18. În aceeași zi procurorul a dispus luarea măsurii arestării preventive a reclamantului pentru o perioadă de 30 de zile.

19. La 25 aprilie 1996 reclamantul a fost liberat pe caução.

20. Așa cum rezultă dintr-o adresă transmisă la 3 octombrie 1996 de către laboratorul medico-legal din județul Gorj ca răspuns la o adresă a Judecătoriei Târgu Jiu, probele biologice recoltate la 15 aprilie 1996 n-au fost niciodată transmise acestuia de organele de urmărire penală.

21. Prin rechizitoriul din 29 aprilie 1996 transmis Judecătoriei Târgu Jiu Parchetul l-a trimis în judecată pe reclamant. La 13 martie 1998, Judecătoria Târgu Jiu și-a declinat competența în favoarea Tribunalului Gorj.

22. Prin hotărârea din 24 decembrie 1998 Tribunalul Gorj l-a condamnat pe reclamant la o pedeapsă de 1 an și 6 luni închisoare pentru infracțiunea prevăzută de Decretul nr. 328/1966 privind circulația pe drumurile publice și aceea de ultraj.

23. La 4 mai 1999 Curtea de Apel Craiova a desființat sentința din 24 decembrie 1998, stabilind că tribunalul nu era competent, și a trimis cauza spre rejudecare la Judecătoria Târgu Jiu.

24. La 23 februarie 2000, la cererea reclamantului, Curtea Supremă de Justiție a decis strămutarea cauzei la Judecătoria Pitești, pentru motive care țin de buna administrare a justiției.

25. La 28 noiembrie 2000 această instanță l-a condamnat pe reclamant la pedeapsa de 1 an închisoare. Judecătoria a statuat că acesta a comis infracțiunea de ultraj și infracțiunea prevăzută de art. 37 alin. (3) din Decretul nr. 328/1966 privind circulația pe drumurile publice. Prin decizia din 10 aprilie 2001 Tribunalul Argeș a menținut sentința din 28 noiembrie 2000.

26. La 18 octombrie 2001 Curtea de Apel Pitești a admis recursul reclamantului. Instanța a statuat că fapta nu există și, în temeiul art. 11 pct. 2 lit. a) din Codul de procedură penală, l-a achitat pe reclamant. Întemeindu-se pe probele din dosar, în special pe certificatele medico-legale și de pe declarațiile a 3 martori, instanța a constatat că reclamantul fusese agresat („sugrumat” și „lovit”) de către agentul de poliție B cu ocazia unui control rutier. Curtea de Apel Pitești a stabilit că cei doi polițiști au acționat abuziv, astfel încât nu i se putea reproșa reclamantului că a încercat să fugă.

27. În ceea ce privește martorii care au dat declarații în favoarea acuzării, Curtea de Apel Pitești a considerat că nici unul dintre aceștia nu asistase în mod nemijlocit la incidentul din 15 aprilie 1996, având în vedere că unii erau situați prea departe de locul incidentului (mai mult de 50 m), în timp ce alții doar aflaseră în mod indirect despre aceste fapte.

C. Procedura penală împotriva agenților de poliție

28. La 10 mai 1996 reclamantul a depus plângere împotriva lui B și lui Z pentru purtare abuzivă, infracțiune prevăzută de art. 250 din Codul penal.

29. La 3 iunie 1997 Parchetul Militar Craiova a dispus începerea urmăririi penale împotriva lui B. În cadrul acestei proceduri, reclamantul s-a constituit parte civilă. La 12 ianuarie 1998 Parchetul Militar Craiova a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui B și neînceperea urmăririi penale în privința lui Z.

30. În ordonanța din 12 ianuarie 1998 Parchetul Militar Craiova a considerat că polițistul B nu se comportase abuziv și că acesta încercase să îl împiedice pe reclamant să fugă, trăgându-l de fular. În ceea ce privește leziunile traumatice prezentate de reclamant, Parchetul Militar Craiova a considerat că acestea nu au fost cauzate cu intenție de ofițerul B, ele fiind consecința actelor prin care s-a materializat încercarea legală de a-l imobiliza pe reclamant și de a-l împiedica să fugă. Parchetul Militar Craiova a reținut, de asemenea, că reclamantul a avut un comportament refractar, chiar agresiv, și că acesta adresase injurii polițistului B și că îl mușcase, încercând să fugă. Cu privire la omisiunea polițiștilor de a prezenta probe biologice prelevate de la reclamant pentru analiză, Parchetul Militar Craiova a constatat că polițiștii în cauză depuseseră probele la Poliție și că acestea au dispărut ulterior. Parchetul Militar Craiova a concluzionat că nu s-a putut stabili care erau persoanele responsabile de această omisiune.

31. Reclamantul a făcut plângere în fața procurorului ierarhic superior. La 22 aprilie 1998 Parchetul Militar de pe lângă Curtea Supremă de Justiție a menținut ordonanța din 12 ianuarie 1998. Reclamantul a făcut plângere în fața instanței împotriva ordonanței Parchetului de pe lângă Tribunalul Militar Timișoara, cale de atac care nu era prevăzută de Codul de procedură penală, dar care a apărut ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 486 din 2 decembrie 1997, în virtutea principiului liberului acces la justiție, prevăzut de art. 21 din Constituție.

32. La 25 mai 2001 Tribunalul Militar Timișoara a admis plângerea reclamantului, a constatat că ancheta penală a fost incompletă și a trimis dosarul la Parchetul Militar Craiova, cu indicarea cercetărilor care trebuiau efectuate. Tribunalul a statuat că Parchetul nu stabilise cu exactitate nici ora, nici locul incidentului, că nu verificase ordinul de misiune primit de polițiștii în cauză și nici dacă aceștia îl respectaseră.

33. În plus, Tribunalul Militar Timișoara a observat că Parchetul Militar Craiova nu cercetase dacă utilizarea forței fizice împotriva reclamantului de către polițiști era necesară din cauza comportamentului său sau în alte scopuri. Tribunalul Militar Timișoara a statuat că vinovăția polițiștilor trebuia stabilită în raport cu motivele reținute în ordonanța de reținere împotriva reclamantului. Instanța a precizat că trebuiau audiați atât personalul din cadrul secției de arest din inspectoratul de poliție, cât și deținuții aflați în celulă cu reclamantul în ziua arestării sale. Tribunalul Militar Timișoara a mai precizat că, deși s-a stabilit că reclamantului îi fuseseră recoltate probe biologice, a fost abuziv din partea polițiștilor faptul că nu le-au prezentat niciodată pentru analiză, dar l-au acuzat pe reclamant că s-a sustras de la obligația de a permite să-i fie recoltate aceste probe.

34. Tribunalul Militar Timișoara a dispus efectuarea de către Parchetul Militar Craiova a tuturor actelor de urmărire penală pe care le considerase incomplete și a celor lipsă. Instanța a indicat, de asemenea, Parchetului analizarea dosarului de cercetare administrativă în privința polițistului B, care fusese ulterior trecut în rezervă.

35. Hotărârea din 25 mai 2001 a devenit definitivă și dosarul de urmărire penală a fost trimis la Parchetul Militar Craiova.

36. La 19 iulie 2001 și 21 noiembrie 2001 reclamantul a solicitat Parchetului Militar Craiova accelerarea anchetei.

37. La 11 septembrie 2002, după ascultarea, la 29 iulie și 2 august 2002, a polițiștilor învinuiți, Parchetul Militar Craiova a dispus neînceperea urmăririi penale.

38. Așa cum rezultă din dosarul de urmărire penală, nici un alt act de cercetare nu a fost îndeplinit în cauză.

39. Ordonanța Parchetului Militar Craiova a fost motivată astfel: „examinarea tuturor probelor și audierea, din nou, a polițiștilor n-au relevat elemente noi, de natură a infirma soluția inițială.”

II. Dreptul și practica interne aplicabile

40. Dispozițiile referitoare la statutul procurorilor militari și la polițiști erau cuprinse în Legea nr. 54 din 9 iulie 1993 pentru organizarea instanțelor și parchetelor militare și prevedeau următoarele:

Articolul 17

„Atribuțiile Ministerului Public sunt îndeplinite prin procurori militari constituiți în parchete militare, pe lângă fiecare instanță militară”.

Articolul 23

„Judecătorii militari și procurorii militari au calitatea de magistrați și fac parte din corpul magistraților. “

Articolul 24

„Poate fi numit magistrat militar persoana care, [...], are calitatea de ofițer activ.”

Articolul 30

„Magistrații militari sunt militari activi și au toate drepturile și obligațiile ce decurg din această calitate [...].

„Acordarea gradelor militare și înaintarea în grad a magistraților militari se fac potrivit normelor aplicabile cadrelor permanente din Ministerul Apărării Naționale.”

Articolul 31

„Încălcarea de către magistrații militari a normelor stabilite prin Regulamentul disciplinei militare atrage răspunderea lor în conformitate cu prevederile acestuia.”

41. La data faptelor organizarea și funcționarea Poliției Române erau reglementate de Legea nr. 26 din 12 mai 1994, conform căreia polițiștii aveau calitatea de militar activ.

Competența pentru urmărirea penală și judecata polițiștilor cercetați pentru comiterea de fapte prevăzute de legea penală aparținea, în virtutea calității lor de militar activ, parchetelor și instanțelor militare.

42. Această lege a fost aprobată de Legea nr. 218 din 23 aprilie 2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române și de Legea nr. 360 din 6 iunie 2002 privind Statutul polițistului, conform cărora Ministerul de Interne a fost demilitarizat, polițiștii având din acel moment statutul de funcționari publici. Competența pentru urmărirea penală și judecata polițiștilor cercetați pentru comiterea de fapte prevăzute de legea penală aparține parchetelor și instanțelor de drept comun.

43. Conform dreptului intern în vigoare la momentul faptelor, personalul Poliției era asimilat militarilor. Competența pentru urmărirea penală și judecata polițiștilor cercetați pentru comiterea de fapte interzise de legea penală aparținea, în virtutea calității lor de militar activ, parchetelor și instanțelor militare.

ÎN DREPT

I. Asupra pretensei încălcări a art. 3 din Convenție

Reclamantul pretinde că a fost încălcat art. 3 din Convenție, care prevede următoarele:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

44. Curtea arată că acest capăt de cerere privește, pe de o parte, relele tratamente pe care reclamantul pretinde că le-a suferit din partea polițiștilor la 15 aprilie 1996 și, pe de altă parte, caracterul anchetei desfășurate de către autorități în ceea ce privește aceste rele tratamente.

1. Asupra pretinselor rele tratamente

A. Argumentele părților

45. Reclamantul arată că polițiștii învinuiți l-au supus unor rele tratamente, care nu au fost nici necesare, nici justificate, întrucât el a fost de acord să se supună atât controlului rutier, cât și recoltării probelor solicitate. El arată, de asemenea, că a suferit consecințe negative ale acestor tratamente, în măsura în care încă resimte o sensibilitate la nivelul gâtului și are amețeli.

46. Guvernul susține că atitudinea polițiștilor în cauză a fost motivată de comportamentul agresiv al reclamantului și că unicul scop al acestei atitudini a fost asigurarea respectării unei obligații impuse de lege, și anume supunerea la recoltarea probelor biologice.

47. În opinia Guvernului, cauza leziunilor traumatiche constatate asupra persoanei reclamantului a fost una pur accidentală, polițiștii neavând intenția de a-l supune unui tratament umilitor. Recursul la forță a fost determinat atât de tentativa reclamantului de a fugi, cât și de agresivitatea acestuia.

48. În plus, conform Guvernului, pretensele rele tratamente suferite de reclamant nu ating pragul minim de gravitate necesar pentru a intra în câmpul de aplicare a art. 3 din Convenție, avându-se în vedere durata acestor tratamente și efectul lor asupra reclamantului - doar câteva leziuni în regiunea gâtului, care nu au determinat consecințe grave sau de lungă durată asupra stării de sănătate a reclamantului -, cât și sexul, vârsta și starea de sănătate a acestuia.

49. De altfel, Guvernul susține că reclamantul a fost de rea-credință, având în vedere declarațiile sale contradictorii și în mod evident exagerate, atât în fața autorităților interne, cât și în fața Curții.

B. Aprecierea Curții

50. Curtea notează că faptul că reclamantul a suferit lovituri cu ocazia opririi sale de către polițiști în vederea efectuării, la 15 aprilie 1996, a unui control rutier, nu este contestat.

Urmele agresiunii au fost constatate într-un raport medico-legal care atestă mai multe echimoze și excoriații în zona gâtului, o excoriație pe frunte și una în zona claviculară.

51. Curtea constată că părțile au păreri diferite în ceea ce privește cauza leziunilor traumatice constatate asupra reclamantului. Acesta din urmă susține că a fost bătut de polițiști, în timp ce Guvernul susține că leziunile au avut un caracter accidental, inerent procesului de imobilizare a reclamantului, care a încercat să fugă și a devenit agresiv.

52. Curtea amintește că pentru aprecierea elementelor de fapt ea se bazează pe principiul probei „dincolo de orice îndoială rezonabilă”, dar adaugă că o asemenea probă poate rezulta dintr-un ansamblu de indicii sau de prezumții necontestate, suficient de grave, precise și concordante; în plus, poate fi avut în vedere comportamentul părților în timpul aprecierii probelor (*Orhan c. Turciei*, Cererea nr. 25.656/1994, § 264, Hotărârea din 18 iunie 2002).

Cu toate acestea, având în vedere caracterul subsidiar al rolului său, Curtea amintește că ea trebuie să dea dovadă de prudență în a asuma rolul de instanța competentă pentru a aprecia faptele, cu excepția situației în care acest lucru devine inevitabil din cauza circumstanțelor cauzei (*McKerr împotriva Marii Britanii*, Cererea nr. 28.883/95, Decizia din 4 aprilie 2000). În principiu, atunci când în speța au fost făcute anchete interne, nu este sarcina Curții să substituie propria interpretare a faptelor celei a autorităților interne, a căror sarcină este stabilirea faptelor pe baza probelor din cauză. Curtea nu este obligată să țină cont de constatările acestor autorități, ea putând face o evaluare proprie în lumina ansamblului informațiilor de care dispune, dar ea trebuie să se afle în posesia unor elemente convingătoare, care să conducă la o altă apreciere a faptelor decât cea a judecătorilor naționali (*Klaas împotriva Germaniei*, Hotărârea din 22 septembrie 1993, seria A nr. 269, p. 17, § 29).

53. Curtea constată că în speța Curtea de Apel Pitești, sesizată cu acțiunea penală împotriva reclamantului pentru săvârșirea infracțiunii de ultraj, l-a achitat pe acesta din urmă. Curtea de Apel Pitești a constatat că reclamantul a suferit o agresiune din partea polițiștilor, că aceștia din urmă au acționat abuziv, astfel încât nu i se putea reproșa reclamantului că a încercat să fugă. Curtea de Apel Pitești s-a întemeiat în special pe certificatele medico-legale prezentate în cauză și pe declarațiile a 3 martori direcți. Instanța a considerat că declarațiile martorilor acuzării nu sunt credibile, avându-se în vedere că nici unul dintre ei nu asistasese la incidentul din 15 aprilie 1996, fie din cauză că erau situați prea departe de locul incidentului, fie pentru că aflaseră în mod indirect despre aceste fapte.

54. Curtea constată, de asemenea, că cercetările făcute de Parchetul Militar Craiova împotriva polițiștilor învinuiți de rele tratamente au condus la o concluzie diametral opusă de aceea a Curții de Apel Pitești. Parchetul Militar Craiova a dispus neînceperea urmăririi penale, cu motivarea că polițiștii nu avuseseră intenția de a-l agresa pe reclamant atunci când au încercat să îl împiedice să fugă. Or, această concluzie a Parchetului Militar Craiova a fost infirmată de Tribunalul Militar Timișoara, cu motivarea că ancheta era incompletă. În același timp instanța a solicitat Parchetului completarea urmăririi penale.

Cu toate acestea, fără a efectua cercetările dispuse de instanța, Parchetul Militar Craiova a dispus neînceperea urmăririi penale împotriva polițiștilor (a se vedea § 31-39 de mai sus). Ca atare, Curtea nu poate reține concluziile Parchetului Militar Craiova din Ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din 11 septembrie 2002.

55. Având în vedere, de asemenea, informațiile de care dispune, Curtea apreciază, la fel ca și Curtea de Apel Pitești, că polițiștii au fost primii care l-au agresat pe reclamant, fără ca recursul la forță să fi fost determinat de comportamentul reclamantului.

Curtea nu dispune de vreo informație convingătoare, de natură a înlătura constatările de fapt ale judecătorilor de la Curtea de Apel Pitești.

56. În concluzie, Curtea consideră că reclamantul a fost victima unui tratament contrar art. 3 din Convenție.

57. Ea amintește că aprecierea gravității relelor tratamente este relativă prin esență; ea depinde de ansamblul circumstanțelor specifice cauzei, cum ar fi durata tratamentului sau efectele fizice ori psihice ale acestuia, și, în anumite cazuri, de sexul, vârsta și de starea de sănătate a victimei. Atunci când un individ este privat de libertate sau, în general, intră în contact cu agenții forțelor de ordine, utilizarea forței fizice asupra sa, atunci când aceasta nu este determinată de comportamentul acestuia, aduce atingere demnității umane și constituie, în principiu, o încălcare a dreptului garantat de art. 3 din Convenție (*Labita împotriva Italiei*, [M.C.], Cererea nr. 26.772/95, § 120, CEDO 2000-IV, și *Pantea împotriva României*, Cererea nr. 33.343/96, § 185-186, Hotărârea din 3 iunie 2003, nepublicată).

58. Curtea constată că reclamantul a suferit răni ușoare la nivelul gâtului, care au necesitat, conform certificatului medico-legal întocmit în cauză, 4-5 zile de îngrijiri medicale. Aceste leziuni nu au determinat consecințe grave sau de lungă durată asupra stării de sănătate a reclamantului.

59. În ceea ce privește ameteșile și sensibilitatea, despre care reclamantul pretinde că sunt efectele de lungă durată ale acestor rele tratamente, Curtea observă că acesta din urmă nu a prezentat nici o probă care să le dovedească.

60. Având în vedere natura leziunilor constatate asupra reclamantului, Curtea apreciază că actele incriminate constituie un tratament degradant în sensul art. 3 din Convenție.

61. În lumina celor menționate mai sus, Curtea concluzionează că art. 3 din Convenție a fost încălcat în această privință.

2. Asupra caracterului adecvat al anchetei efectuate de către autoritățile interne

A. Argumentele părților

62. Reclamantul susține că ancheta privind relele tratamente pe care le-a suferit nu a fost efectivă, întrucât Parchetul Militar Craiova a refuzat efectuarea anumitor acte importante de cercetare, cu toate că instanța militară dispusese efectuarea lor.

63. Guvernul constată afirmațiile reclamantului și arată că atât procurorii, cât și instanța militară au condus o anchetă efectivă, îndeplinind numeroase acte de cercetare și au examinat toate capetele de cerere ale reclamantului.

B. Aprecierea Curții

64. Curtea amintește că, atunci când o persoană afirmă în mod credibil că a suferit, din partea Poliției sau a altor servicii asemănătoare ale statului, tratamente contrare art. 3 din Convenție, această dispoziție, combinată cu obligația generală impusă statului prin art. 1 din Convenție de a „recunoaște oricărei persoane aflate sub jurisdicția [sa] drepturile și libertățile definite (...) [în] Convenție”, impune, în consecință, existența unei anchete oficiale efective. Această anchetă, asemenea celei impuse de art. 2 din Convenție, trebuie să fie de natură a conduce la identificarea și pedepsirea persoanelor vinovate (*Labita împotriva Italiei*, citată mai sus, § 131).

65. Curtea observă că în speța s-a efectuat o anchetă. O dată stabilit acest lucru, mai rămân de apreciat diligența cu care aceasta a fost desfășurată și caracterul ei „efectiv”.

66. Curtea amintește că, pentru ca o anchetă privind infracțiunile de omucidere sau de rele tratamente comise de către agenții statului să poată fi considerată ca efectivă, se poate considera, în general, că este necesar ca persoanele competente să desfășoare ancheta, precum și cele care au efectuat cercetările să fie independente de persoanele implicate în evenimente (a se vedea, de exemplu, hotărârile *Gulec împotriva Turciei* din 27 iulie 1998, *Culegere de hotărâri și decizii 1998-IV*, § 81-82, și *Ogur împotriva Turciei*, [M.C.], Cererea nr. 21.954/93, CEDO 1999-III, § 91-92). Acest lucru presupune nu numai absența oricărei legături ierarhice sau instituționale, ci și o independență practică (a se vedea, de exemplu, *hotărârea Ergi împotriva Turciei* din 28 iulie 1998, *Culegere 1998-IV*, § 83-84, și *Kelly și alții împotriva Marii Britanii*, Cererea nr. 30.054/96, § 114, Hotărârea din 4 mai 2001).

67. Curtea observă, mai întâi, că independența procurorilor militari care au efectuat ancheta în privința polițiștilor poate fi pusă la îndoială, avându-se în vedere reglementarea internă în vigoare la momentul faptelor. În această privință, ea arată că, în conformitate cu Legea nr. 54/1993, procurorii militari sunt ofițeri activi, la fel ca și polițiștii la data faptelor, făcând parte din structura militară, având la bază principiul subordonării ierarhice: ei beneficiază de grade militare, se bucură de toate privilegiile în materie și răspund pentru încălcarea regulilor de disciplină militară.

68. În plus, Curtea observă că o instanță națională a considerat, printr-o decizie definitivă, că ancheta a fost incompletă și a trimis dosarul la Parchetul Militar Craiova, indicându-i acestuia cercetările care trebuiau efectuate. La 11 septembrie 2002, Parchetul Militar Craiova a emis o nouă ordonanță de scoatere de sub urmărire penală. Așa cum rezultă din dosarul de urmărire penală prezentat de Guvern, Parchetul nu a efectuat cercetările dispuse de către instanța militară pentru a completa ancheta.

69. Or, Curtea apreciază ca foarte uimitor faptul că Parchetul Militar Craiova nu a luat în considerare, cu ocazia emiterii, la 11 septembrie 2002, a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală, indicațiile date la 25 mai 2001 de către Tribunalul Militar Timișoara.

70. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că autoritățile nu au desfășurat o anchetă aprofundată și efectivă în ceea ce privește afirmațiile credibile ale reclamantului, conform cărora el a fost supus unor rele tratamente de către polițiști.

În consecința, Curtea concluzionează că art. 3 din Convenție a fost încălcat și sub acest aspect.

II. Asupra aplicării art. 41 din Convenție

71. Conform prevederilor art. 41 din Convenție, „în cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă”.

A. Prejudiciul

72. Prin două scrisori din data de 30 ianuarie 2004, reclamantul a prezentat două estimări diferite ale prejudiciului material pretins suferit, decurgând din imposibilitatea, datorată absenței sale din perioada detenției din 15 aprilie până în 25 aprilie 1996, de a desfășura diverse lucrări pe proprietatea sa agricolă.

În una dintre cele două scrisori, el a estimat prejudiciul material la 460.000.000 lei (ROL), în timp ce în altă scrisoare acesta a fost estimat la 1.136.000.000 lei (ROL).

73. Contestând pretențiile reclamantului, Guvernul a subliniat absența legăturii de cauzalitate între prejudiciul invocat și capetele de cerere examinate de Curte. El arată că cererea reclamantului este exorbitantă și disproporționată, avându-se în vedere în special faptul că acesta nu a prezentat nici un element de probă în susținerea pretențiilor sale cu titlu de prejudiciu material.

74. Reclamantul pretinde că a suferit și un prejudiciu moral de 1.000.000 dolari americani (USD) datorită suferințelor fizice și psihice suportate atât din cauza relelor tratamente aplicate de polițiști, cât și din cauza arestării sale abuzive.

75. Guvernul consideră exorbitante pretențiile reclamantului și solicită Curții să țină cont, în estimarea prejudiciului moral, de nivelul de gravitate relativ scăzut al tratamentelor incriminate, inclusiv prin raportare la cauze similare. În acest sens, Guvernul face trimitere la cauza *Kmetty împotriva Ungariei* (Cererea nr. 57.967/00, Hotărârea din 16 decembrie 2003). El arată, de asemenea, că doar capetele de cerere întemeiate pe art. 3 din Convenție au fost declarate admisibile, astfel încât Curtea nu poate acorda nici o indemnizație în vederea reparării prejudiciului pretins de reclamant datorită arestării sale preventive.

76. Curtea arată că singurul fundament pentru acordarea unei satisfacții echitabile îl constituie în speța tratamentele contrare art. 3 din Convenție, suferite de reclamant și în absența unei anchete efective din partea autorităților naționale în această privință.

77. Având în vedere împrejurările cauzei și statuând în echitate, așa cum prevede art. 41 din Convenție, ea decide să îi acorde reclamantului 7.000 euro.

B. Cheltuieli de judecată

78. Reclamantul solicită 407.130.000 lei (ROL) pentru cheltuielile implicate de procedură în fața instanțelor interne, cât și în fața Curții. El nu prezintă nici un document justificativ.

79. Guvernul solicită Curții respingerea pretențiilor reclamantului cu titlu de cheltuieli de judecată, datorită faptului că acestea nu au fost dovedite.

80. Curtea observă că reclamantul nu și-a formulat pretențiile în baza art. 41 din Convenție, conform modalităților prevăzute de art. 60 din regulament; în special, acesta nu a prezentat dovezile necesare în ceea ce privește pretențiile sale. În consecință, Curtea concluzionează că cererea sa trebuie respinsă.

C. Majorări de întârziere

81. Curtea consideră adecvat să stabilească majorări de întârziere echivalente cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga 3 puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE CURTEA ÎN UNANIMITATE:

1. hotărăște că art. 3 din Convenție a fost încălcat datorită tratamentului degradant aplicat reclamantului la 15 aprilie 1996, de către polițiști;

2. hotărăște că art. 3 din Convenție a fost încălcat datorită faptului că autoritățile nu au desfășurat o anchetă efectivă în privința acestui tratament;

3. hotărăște că:

a)statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, conform art. 44 alin. 2 din Convenție, 7.000 euro cu titlu de daune morale, plus orice altă sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit pe aceasta, care urmează să fie plătiți în lei, conform ratei de schimb aplicabile la momentul plății;

b)această sumă va fi majorată, începând de la data expirării termenului menționat până la momentul efectuării plății, cu o dobândă simplă de întârziere, egală cu dobânda minimă pentru împrumut practică de Banca Centrală Europeană, valabilă în această perioadă, la aceasta adăugându-se o majorare cu 3 puncte procentuale;

4. respinge cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru rest.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la data de 5 octombrie 2004, în aplicarea art. 77 alin. 2 și 3 din Regulamentul Curții.

S. Dolle,

grefieră

J.-P. Costa,

președinte